

Служба „Преса и
информация“

Общ съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 161/21
Люксембург, 22 септември 2021 г.

Решение по съединени дела T-639/14 RENV, T-352/15 и T-740/17
DEI/Комисия

Общият съд отменя решенията, с които Комисията установява, че арбитражно решение, определящо цена на електроенергията, за която се твърди, че е преференциална, не предполага предоставяне на предимство на производителя на алуминий Mytilinaios

Комисията е била длъжна да осъществи внимателна, достатъчна и пълна проверка на евентуалното наличие на държавна помощ, като извърши сложни икономически и технически преценки

Дружеството Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (наричано по-нататък „DEI“) — производител и доставчик на електроенергия, установен в Атина (Гърция) и контролиран от гръцката държава — и най-големият му клиент, дружеството Mytilinaios AE - Omilos Epicheiriseon, по-рано Alouminion tis Ellados VEAE, установено в Маруси (Гърция) (наричано по-нататък „Mytilinaios“), спорят продължително относно цената за доставка на електроенергия, предназначена да замени преференциалната цена, от която се е ползвало дружеството Mytilinaios и която произтича от споразумение, подписано през 1960 г., но изтекло през 2006 г.

В рамките на арбитражно споразумение, подписано на 16 ноември 2011 г., двете страни се споразумяват да отнесат спора си до Rythmistiki Archi Energeias (Орган за енергийно регулиране, Гърция, наричан по-нататък „RAE“), към който по силата на гръцкото законодателство е създаден постоянен арбитраж (наричан по-нататък „арбитражният съд“).

С решение от 31 октомври 2013 г. (наричано по-нататък „арбитражното решение“) арбитражният съд определя приложимата за Mytilinaios цена на електроенергията (наричана по-нататък „разглежданата цена“). Жалбата на DEI срещу това арбитражно решение е отхвърлена от Efeteio Athinon (Апелативен съд Атина, Гърция).

В този контекст DEI подава две оплаквания до Комисията, като поддържа, че най-напред RAE, а след това и арбитражният съд са предоставили неправомерна държавна помощ на Mytilinaios, тъй като разглежданата тарифа задължава жалбоподателя да достави на Mytilinaios електроенергия на цена, по-ниска от нейната себестойност, и следователно по-ниска от пазарната цена. С писмо от 12 юни 2014 г., подписано от началник на отдел на генерална дирекция (ГД) „Конкуренция“, (наричано по-нататък „спорното писмо“), Комисията уведомява DEI за прекратяването на производствата по оплакванията му. Според Комисията разглежданата цена не представлява държавна помощ, тъй като не са изпълнени критериите за отговорност на държавата и за предоставяне на предимство, поради което не следвало да се образува официалната процедура по разследване, посочена в член 108, параграф 2 ДФЕС.

Вследствие на това писмо DEI сезира Общия съд с жалба, регистрирана под номер T-639/14, с която иска отмяна на съдържашото се в писмото решение за прекратяване на преписката по оплакването.

В хода на производството по това дело с решение от 25 март 2015 г.¹ (наричано по-нататък „първото обжалвано решение“) Комисията оттегля и заменя спорното писмо. В своето решение тя приема, че арбитражното решение не предполага предоставянето на държавна помощ в полза на Mytilinaios главно поради това че доброволното отнасяне от страна на DEI на спора му с Mytilinaios до арбитражен съд съответства на поведението на благоразумен инвеститор в условията на пазарна икономика и следователно не предоставя предимство.

Впоследствие DEI сезира Общия съд с жалба, регистрирана под номер T-352/15, за отмяна на първото обжалвано решение.

С определение от 9 февруари 2016 г. Общият съд приема, че основанийето за произнасяне по жалбата по дело T-639/14 е отпаднало. Сезиран с жалба срещу това определение, Съдът² го отменя и връща делото на Общия съд, където то е регистрирано под номер T-639/14 RENV.

На 14 август 2017 г. Комисията приема второ решение (наричано по-нататък „второто обжалвано решение“)³, с което отменя и заменя както спорното писмо, така и първото обжалвано решение. Като се основава на съображения, идентични с изложените в първото обжалвано решение, второто обжалвано решение потвърждава, че арбитражното решение не предполага предоставяне на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

DEI отново сезира Общия съд с жалба за отмяна на това второ решение, заведена под номер T-740/17.

След като съединява трите висящи дела, трети разширен състав на Общия съд уважава трите жалби, подадени от DEI, и отменя както спорното писмо, така и първото и второто обжалвано решение (наричани по-нататък общо „обжалваните актове“). В решението си Общият съд дава разяснения относно квалифицирането на подало оплакване лице като „заинтересована страна“, която има процесуална легитимация да обжалва решение на Комисията да не повдига възражения срещу държавна мярка съгласно правото в областта на държавните помощи. По същество в съдебното решение се уточнява и обхващат на задължението на Комисията да провери дали арбитражен съд, разполагащ с правомощия, сравними с тези на обща държавна юрисдикция, е предоставил предимство по смисъла на правото в областта на държавните помощи, като е определил цена за доставка на електроенергия, която евентуално не съответства на пазарната цена.

Съображения на Общия съд

Що се отнася до допустимостта на жалбата по дело T-740/17, която е разгледана на първо място, Общият съд отбелязва, че второто обжалвано решение поражда задължителни правни последици по отношение на DEI. Всъщност съгласно постоянната практика на Съда решението, установяващо липсата на помощ, с което Комисията приключва фазата на предварителното разглеждане, поражда задължителни правни последици и за заинтересованите страни. В това отношение Общият съд добавя, че доколкото според DEI разглежданата цена представлява забранена от член 107, параграф 1 ДФЕС помощ, засягаща икономическите му интереси, това дружество има статута на „заинтересована страна“ по смисъла на член 108, параграф 2 ДФЕС и на член 1, буква з) от Регламента за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 ДФЕС⁴, която посредством

¹ Решение С (2015) 1942 окончателен от 25 март 2015 г. (преписка SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) — Гърция — Твърдяна държавна помощ, предоставена на Alouminion SA въз основа на арбитражно решение под формата на цени на електроенергията, по-ниски от нейната себестойност).

² Решение от 31 май 2017 г., DEI/Комисия (C-228/16 P, EU:C:2017:409).

³ Решение С (2017) 5622 окончателен от 14 август 2017 г. (преписка SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) — Гърция — Твърдяна държавна помощ, предоставена на Alouminion SA въз основа на арбитражно решение под формата на цени на електроенергията, по-ниски от нейната себестойност).

⁴ Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 248, 2015 г., стр. 9).

обжалваните актове, оставящи без разглеждане оплакванията ѝ, се оказва възпрепятствана да представи становището си в хода на официална процедура по разследване.

Така жалбата на DEI е допустима, доколкото цели да осигури защитата на процесуалните гаранции, от които в качеството си на заинтересована страна това дружество би се ползвало в хипотезата на започване на официалната процедура по разследване на основание на член 108, параграф 2 ДФЕС. В това отношение Общият съд уточнява, че с изложените от DEI основания за отмяна всъщност се цели да се изтъкне наличието на съмнения⁵ или на сериозни затруднения, които е трябвало да накарат Комисията да започне официалната процедура по разследване.

Що се отнася до въпроса по същество дали Комисията е трябвало да има съмнения или сериозни затруднения при преценката на подадените от DEI оплаквания, Общият съд отхвърля довода на Комисията, че разумен частен инвеститор, който се намира в положението на DEI, би избрал да прибегне до арбитраж и би приел определянето на приложимата цена от арбитражен съд, съставен от експерти, чието право на преценка е било ограничено от параметри, сходни на съдържащите се в арбитражното споразумение, така че определянето на разглежданата цена от страна на арбитражния съд не можело да има за последица предоставянето на предимство на Mytilinaios.

В това отношение Общият съд потвърждава, че арбитражният съд, който се произнася в рамките на предвидено в закона арбитражно производство и определя цена на електроенергията посредством правнообвързващо решение, трябва да бъде квалифициран като орган, упражняващ правомощия на публичната власт, предвид неговото естество, контекста, в който се вписва неговата дейност, неговата цел, както и разпоредбите, на които е длъжен да се подчинява, предвиждащи, че решенията му подлежат на обжалване пред държавните юрисдикции, че се ползват със силата на пресъдено нещо и че съставляват изпълнително основание. Следователно арбитражният съд може да бъде приравнен на обща държавна юрисдикция.

При това положение, предвид разпределението на правомощията между националните юрисдикции и Комисията в областта на контрола върху държавните помощи е възможно самите национални юрисдикции да не изпълнят задълженията си по член 107, параграф 1 и член 108, параграф 3 ДФЕС и така да направят възможно предоставянето на неправомерна помощ или запазването в сила на подобна помощ и дори да станат инструмент в това отношение, което попада в рамките на правомощията на Комисията за упражняване на контрол.

Така, за да преодолее всяко съмнение или сериозно затруднение по въпроса дали разглежданата тарифа, определена в арбитражното решение, представлява предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, Комисията е била длъжна да упражни контрол относно въпроса дали държавна мярка, като например определянето на подобна цена, за която не е отправено уведомление, но която е била оспорена от страна на подало възражение лице, отговаря на понятието за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, включително на критерия за предоставяне на предимство. Този контрол изисква извършването на сложни икономически преценки, по-специално относно съответствието на посочената цена с нормалните пазарни условия.

Като ограничава анализа си до въпроса дали частен оператор би се обърнал към арбитраж, признат от DEI, Комисията делегира тези сложни преценки на гръцките органи, нарушавайки задължението си за упражняване на контрол. Освен това, предвид данните, предоставени от DEI в хода на административното производство, Комисията е трябвало да извърши собствен анализ на въпроса дали приложеният от арбитражния съд метод за определяне на разходите на DEI е бил както подходящ, така и достатъчно правдоподобен, за да установи, че разглежданата цена съответства на нормалните пазарни условия.

⁵ По смисъла на член 4, параграфи 3 и 4 от Регламента за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 ДФЕС.

Тъй като във второто обжалвано решение Комисията не е изпълнила изискванията за упражняване на контрола, който е следвало да осъществи, Общият съд приема за установено, че тя трябва да е срещнала сериозни затруднения или да е имала съмнения, които налагат започването на официалната процедура по разследване. Така Общият съд уважава жалбата по дело T-740/17 и отменя второто обжалвано решение.

Тъй като в резултат от това второто обжалвано решение е обявено за нищожно, то не може да отмени и замени нито първото обжалвано решение, нито спорното писмо. Следователно жалбата за отмяна на първото обжалвано решение запазва своя предмет.

Предвид почти идентичното съдържание на първото и второто обжалвано решение, на същото основание Общият съд уважава жалбата по дело T-352/15 и отменя първото обжалвано решение. Тъй като първото обжалвано решение вече не може да отмени и замени спорното писмо, дело T-639/14 RENV също запазва предмета си.

След като обявява жалбата по това дело за допустима, Общият съд приема за установено, че спорното писмо, съставляващо окончателната позиция на службите на Комисията относно оплакванията на DEI посредством прекратяване на преписките по тях, е опорочено от формална грешка, тъй като е следвало да бъде прието от Комисията в качеството ѝ на колегиален орган, а не от началник на отдел на ГД „Конкуренция“, поради което самата Комисия е отменила и заменила това писмо. Освен това Общият съд потвърждава, че Комисията е трябвало да изпитва сериозни затруднения или да има съмнения относно наличието на държавна помощ или най-малкото, тя не е имала право да отхвърли наличието на такива съмнения с мотива, че арбитражното решение не може да се вмени в отговорност на гръцката държава. Всъщност, като припомня, че по своето естество и правни последици арбитражното решение е сходно с решенията на общите гръцки съдилища, поради което трябва да се квалифицира като акт на публична власт, Общият съд подчертава, че DEI е доказало надлежно, че подобна отговорност може да е налице.

След като уважава третата жалба, Общият съд отменя и спорното писмо.

ЗАБЕЛЕЖКА: Актът на Общия съд може да се обжалва пред Съда само по правни въпроси в срок от два месеца и десет дни, считано от съобщаването му.

ЗАБЕЛЕЖКА: С жалбата за отмяна се иска отмяна на актове на институциите на Съюза, които противоречат на правото на Съюза. При определени условия държавите членки, европейските институции и частноправните субекти могат да сезират Съда или Общия съд с жалба за отмяна. Ако жалбата е основателна, актът се отменя. Съответната институция трябва да отстрани евентуалната празнота в правото, създадена с отмяната на акта.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Общия съд

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293